

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Κ.Α.Ε. κατά της ΕΛΛΑΔΑΣ
(προσφυγή αριθ. 40434/98)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

29 Μαρτίου 2001

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές αλλαγές πριν από τη δημοσίευση της οριστικής εκδοχής της στην επίσημη συλλογή που περιέχει μία επιλογή αποφάσεων του Δικαστηρίου.

-Ακριβές αντίγραφο.

Στρασβούργο, 29.3.2001

(υπογραφή)

Erik FRIBERGH

Γραμματέας Τμήματος

Στην υπόθεση Κ.Α.Ε. κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
(δεύτερο τμήμα), συνεδριάζον σε τμήμα αποτελούμενο από τους :

κύριο Α.Β. ΒΑΚΑ, πρόεδρο,

κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

κύριο G. BONELLO,

κυρία V. STRAZNICKA,

κύριο P. LORENZEN,

κύριο M. FISCHBACH,

κύριο Κ. ΚΟΒΛΕΡ, δικαστές,

και τον κύριο Ε. ΦΡΙΒΕΡΓΗ, γραμματέα τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 23 Μαρτίου
2000 και στις 8 Μαρτίου 2001,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την πιο
πάνω ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη με μία προσφυγή (αριθ. 40434/98)
η οποία κατατέθηκε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας και με την
οποία μία ανώνυμη εταιρία του Κράτους αυτού, η Ε.Ε.Ε.
("η προσφεύγουσα"), προσέφυγε ενώπιον της Ευρωπαϊκής
Επιτροπής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ("η Επιτροπή") στις 24
Μαρτίου 1998, δυνάμει του παλαιού άρθρου 25 της Σύμβασης για
την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των
Θεμελιωδών Ελευθεριών ("η Σύμβαση").

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπήθηκε από τον κ. Μ.Π.
Ρίζο, δικηγόρο του συλλόγου της Αθήνας. Η ελληνική κυβέρνηση
("η Κυβέρνηση") εκπροσωπήθηκε από την εντεταλμένη του
αντιπροσώπου της, κυρία Κ. Γρηγορίου, σύμβουλο του Νομικού

Συμβουλίου του Κράτους, και τον κύριο Ι. Μπακόπουλο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Η προσφεύγουσα επικαλέστηκε μία παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, λόγω της διάρκειας της διαδικασίας.

4. Η προσφυγή διαβιβάστηκε στο Δικαστήριο την 1η Νοεμβρίου 1998, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Πρωτοκόλλου αριθ. 11 της Σύμβασης (άρθρο 5 § 2 του Πρωτοκόλλου αριθ. 11).

5. Η προσφυγή ανατέθηκε στο δεύτερο τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 52 § 1 του κανονισμού). Μέσα σ' αυτό, το δικαστικό συμβούλιο που επιφορτίστηκε με την εξέταση της υπόθεσης (άρθρο 27 § 1 της Σύμβασης) συστήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26 § 1 του κανονισμού.

6. Με απόφαση της 23 Μαρτίου 2000, το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή εν μέρει παραδεκτή.

7. Τόσο η προσφεύγουσα όσο και η Κυβέρνηση κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις επί της ουσίας της υποθέσεως (άρθρο 59 § 1 του κανονισμού).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

8. Το 1977, το 1982 και το 1984, η τράπεζα ΕΤΒΑ (τράπεζα της οποίας μοναδικός μέτοχος είναι το Κράτος) παραχώρησε τρία δάνεια στην προσφεύγουσα εταιρία και έλαβε μία υποθήκη πάνω σε ωρισμένα ακίνητα της Κ.Α.Ε., που βρίσκονταν σε μία τουριστική περιοχή της νήσου Κρήτης. Εξαιτίας της καθυστέρησης της πληρωμής των τόκων, η ΕΤΒΑ κατήγγειλε τα δάνεια και κοινοποίησε στην Κ.Α.Ε. μία έκθεση κατάσχεσης με ημερομηνία 26 Οκτωβρίου 1984.

9. Στις 10 Νοεμβρίου 1987, η Κ. προσέφυγε

ενώπιον του Πρωτοδικείου της Αθήνας προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση του προγράμματος πλειστηριασμού που συντάχθηκε από τον συμβολαιογράφο. Η δικάσιμος ορίστηκε για τις 26 Ιανουαρίου 1988, αλλά το δικαστήριο την ανέβαλε λόγω της αδυναμίας της προσφεύγουσας να παρασταθεί. Μία νέα δικάσιμος ορίστηκε από το εν λόγω δικαστήριο, αλλά η συζήτηση δεν έλαβε χώρα εξαιτίας του γεγονότος ότι η προσφεύγουσα κατέθεσε στις 22 Απριλίου 1988 συμπληρωματικές προτάσεις. Με απόφαση (αριθ. 4841/1988) που εκδόθηκε στις 15 Ιουλίου 1988, το Πρωτοδικείο έκανε δεκτή την ανακοπή της προσφεύγουσας. Το δικαστήριο έκρινε ότι την εποχή της εγγραφής της κατάσχεσης στα βιβλία κατασχέσεων, τα επίδικα ακίνητα δεν αποτελούσαν ένα μοναδικό λειτουργικό σύνολο, όπως αναγραφόταν στο πρόγραμμα πλειστηριασμού, και ότι, κατά συνέπεια, αυτό ήταν ατελές και δημιουργούσε αμφιβολίες, κατά τρόπο ώστε να αποθαρρύνει τους πιθανούς υπερθεματιστές.

10. Εν τούτοις, η ΕΤΒΑ, χωρίς να περιμένει την απόφαση του πρωτοδικείου, προχώρησε στον πλειστηριασμό των ακινήτων -τα οποία είχαν ήδη κατασχεθεί- και των κινητών της προσφεύγουσας. Επειδή ήταν η μοναδική υπερθεματίστρια, απέκτησε, έναντι ενός ποσού 171.135.000 δραχμών, τα ακόλουθα πράγματα : α) ένα συγκρότημα από δέκα μπάνγκαλους, έναν μύλο, ένα γραφείο, δύο πισίνες και μία δεξαμενή ύδατος, το οποίο βρίσκεται πάνω σε ένα οικόπεδο 45.000 τ.μ., σε κατάσταση λειτουργίας και δυνάμενο να υποδεχθεί πελάτες ολόκληρη τη διάρκεια του έτους, β) ένα υπό κατασκευή τετραόροφο ξενοδοχείο, που βρίσκεται πάνω σε ένα οικόπεδο 15.000 τ.μ. με πισίνα, παιδική χαρά και δεξαμενή βιολογικού καθαρισμού.

11. Η προσφεύγουσα εταιρία κατέθεσε τότε, στις 17 Μαρτίου 1988, μία αίτηση ακύρωσης (ανακοπή κατά) του

πλειστηριασμού ενώπιον του Πρωτοδικείου της Αθήνας. Η συζήτηση της υπόθεσης, η οποία είχε οριστεί για τις 26 Απριλίου 1988, αναβλήθηκε γιατί, τέσσερις ημέρες πριν από τη δικάσιμη, η προσφεύγουσα είχε καταθέσει συμπληρωματικές προτάσεις. Η συζήτηση έλαβε χώρα στις 10 Μαΐου 1988 και το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση με απόφασή του (αριθ. 4391/1988), η οποία εκδόθηκε στις 29 Ιουλίου 1988.

12. Στις 14 Δεκεμβρίου 1989, η Κ άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Εφετείου Αθηνών. Ζητούσε την εξαφάνιση της τελευταίας καθώς και της παραγγελίας του πλειστηριασμού και της έκθεσης κατακύρωσης.

13. Εν τω μεταξύ, στις 10 Σεπτεμβρίου 1989, η ΕΤΒΑ είχε ασκήσει έφεση κατά της απόφασης του Πρωτοδικείου Αθηνών της 15 Ιουλίου 1988. Στις 25 Ιανουαρίου 1990, το Εφετείο Αθηνών ανέβαλε τη συζήτηση για τις 3 Μαΐου 1990 έτσι ώστε η έφεση να κρινόταν ταυτόχρονα με εκείνη που είχε ασκηθεί από την προσφεύγουσα στις 14 Δεκεμβρίου 1989. Στις 3 Μαΐου 1990, παρουσία και των δύο πλευρών, το Εφετείο αποφάσισε μία νέα αναβολή της συζήτησης για τις 18 Αυγούστου 1990, ημερομηνία κατά την οποία αναβλήθηκε και πάλι για τις 21 Φεβρουαρίου 1991 λόγω των δημοτικών εκλογών. Την τελευταία αυτή ημερομηνία, η συζήτηση αναβλήθηκε εκ νέου για τις 30 Μαΐου 1991, λόγω της μη παράστασης της προσφεύγουσας, και, στη συνέχεια, λόγω της αποχής των δικηγόρων του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας, για τις 28 Νοεμβρίου 1991, ημερομηνία κατά την οποία η συζήτηση ματαιώθηκε εξαιτίας της συνταξιοδότησης του δικηγόρου της προσφεύγουσας. Τέλος, στις 17 Δεκεμβρίου 1991, με πρωτοβουλία της ΕΤΒΑ, το Εφετείο όρισε την ημερομηνία της δικάσιμης για τις 2 Απριλίου 1992. Στις 3 Ιουνίου 1992, το Εφετείο εξέδωσε την απόφασή του (αριθ. 6044/1992), με την οποία

δικαίωσε την ΕΤΒΑ και εξαφάνισε την απόφαση του Πρωτοδικείου της 15 Ιουλίου 1988.

14. Στις 18 Φεβρουαρίου 1993, η Κ άσκησε αναίρεση κατά της εφετειακής απόφασης. Υποστήριζε ότι εν προκειμένω το Εφετείο είχε εσφαλμένα εφαρμόσει το άρθρο 1001Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αφού αυτό δεν ίσχυε την εποχή της έμαρξης της αντιδικίας με την ΕΤΒΑ και ότι επιπλέον αυτό δεν είχε αναδρομική ισχύ. Τόνιζε ότι ο πλειστηριασμός των κατασχεθέντων είχε γίνει ως σύνολο, κατά παράβαση του άρθρου 1001 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και ανεξάρτητα από το γεγονός ότι το συγκρότημα αποτελούσε ένα ακίνητο διακεκριμένο από το ξενοδοχείο. Ομως, το τελευταίο δεν λειτουργούσε ακόμη και βρισκόταν σε απόσταση τριακοσίων μέτρων από το συγκρότημα. Ο εν λόγω πλειστηριασμός έπρεπε επομένως να ακυρωθεί.

15. Η συζήτηση, η οποία είχε οριστεί αρχικά για τις 10 Δεκεμβρίου 1993, αναβλήθηκε για τις 12 Ιανουαρίου 1994, λόγω της αδυναμίας του εισηγητή δικαστή ο οποίος δεν είχε ετοιμάσει την εισήγησή του, και μετά για τις 26 Οκτωβρίου 1994, ημερομηνία κατά την οποία αναβλήθηκε και πάλι λόγω της διεξαγωγής των δημοτικών εκλογών. Αναβληθείσα αυτεπάγγελτα στις 6 Δεκεμβρίου 1995, διότι ο εισηγητής δικαστής δεν είχε ετοιμάσει την εισήγησή του, η συζήτηση έλαβε τελικά χώρα στις 6 Μαρτίου 1996. Ο Αρειος Πάγος εξέδωσε την απόφασή του (αριθ. 990/1997) στις 18 Ιουνίου 1997 με την οποία επικύρωσε την απόφαση του Εφετείου Αθηνών. Η προσφεύγουσα έλαβε αντίγραφο της απόφασης αυτής στις 25 Σεπτεμβρίου 1997.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 §
1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

16. Η προσφεύγουσα παραπονείται για τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων. Επικαλείται μία παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, η οποία στο σχετικό τμήμα του, έχει ως εξής :

“Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) και εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίο θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).”

17. Η Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (ειδικότερα στα άρθρα του 106, 108, 260, 229, 230 και 260) καθιερώνει την αρχή της διεξαγωγής της δίκης από τους διαδίκους. Υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας οφείλεται στη συμπεριφορά της προσφεύγουσας καθώς και σε ωρισμένους παράγοντες για τους οποίους δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί υπεύθυνη. Υπογραμμίζει ότι, στο σύνολο σχεδόν των περιπτώσεων, η αντίδικος της προσφεύγουσας, δηλαδή η ΕΤΒΑ, είχε αναλάβει την πρωτοβουλία να ορίσει τις ημερομηνίες των συζητήσεων μετά από πολλές αναβολές που οφείλονταν στην προσφεύγουσα.

18. Σε ό,τι αφορά την πρώτη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών, η προσφεύγουσα προκάλεσε δύο φορές τη μετάθεση της συζήτησης, την πρώτη φορά γιατί δεν παραστάθηκε στις 26 Ιανουαρίου 1988, τη δεύτερη γιατί κατέθεσε συμπληρωματικές προτάσεις (νέους λόγους) την ίδια την ημέρα της συζήτησης, ήτοι στις 22 Απριλίου 1988. Αντίθετα, το εν λόγω

δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του δύο μήνες μετά τη συζήτηση που έλαβε χώρα στις 10 Μαΐου 1988. Κατά τη δεύτερη διαδικασία ενώπιον του ιδίου δικαστηρίου, η προσφεύγουσα κατέθεσε εκ νέου συμπληρωματικές προτάσεις (νέους λόγους) τέσσερις ημέρες πριν τη συζήτηση, γεγονός που προκάλεσε τη μετάθεσή της, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 582 § 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Παρά τις καθυστερήσεις αυτές, οι δύο διαδικασίες ενώπιον του δικαστηρίου αυτού υπήρξαν ιδιαίτερα ταχείες.

19. Όσο για τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Εφετείου, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι αυτή δεν μπορεί να αποδοθεί στο Κράτος : αφ'ενός, η συζήτηση της 18 Αυγούστου 1990 αναβλήθηκε εξαιτίας της μη παράστασης της προσφεύγουσας, εκείνη της 21 Φεβρουαρίου 1991 εξαιτίας των δημοτικών εκλογών, εκείνη της 30 Μαΐου 1991 κατόπιν μιάς αποχής των δικηγόρων του δικηγορικού συλλόγου της Αθήνας και τέλος εκείνη της 28 Νοεμβρίου 1991 εξαιτίας της συνταξιοδότησης του δικηγόρου της προσφεύγουσας. Στις 30 Μαΐου 1991 ειδικότερα, η προσφεύγουσα θα μπορούσε να παρασταθεί ενώπιον του δικαστηρίου αυτού και να ζητήσει αυτό να αποφανθεί. Εν τούτοις, δεν το έπραξε.

20. Ως προς τη διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα προσέφυγε ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου οκτώ μήνες αφού εκδόθηκε η απόφαση του Εφετείου. Η αναβολή της 10 Δεκεμβρίου 1993 οφείλεται στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα κατέθεσε συμπληρωματικές προτάσεις (πρόσθετους λόγους) και εκείνη της 26 Οκτωβρίου 1994 στις δημοτικές εκλογές. Από τον Οκτώβριο 1994 μέχρι τις 29 Μαρτίου 1995, όταν η ΕΤΒΑ πήρε την πρωτοβουλία να ορίσει μία νέα δικάσιμο, η προσφεύγουσα δεν έκανε τίποτα για να

επισπεύσει τη διαδικασία. Αν αφαιρούσε κανείς όλες αυτές τις περιόδους, θα προέκυπτε ότι η διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου διήρκεσε δύο χρόνια και τρεις μήνες.

21. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι διάρκεια της διαδικασίας δεν οφείλεται στη συμπεριφορά της αλλά στην έλλειψη ορθολογικής οργάνωσης του ελληνικού δικαστικού συστήματος. Σημειώνει ορισμένες ανακρίβειες στην εξήγηση κάποιων καθυστερήσεων που της καταλογίζει η Κυβέρνηση. Ειδικότερα, η μετάθεση της δικασίμου που είχε οριστεί για τις 21 Φεβρουαρίου 1991 ενώπιον του Εφετείου ήταν -κατ'αυτήν- αδικαιολόγητη, γιατί η προσφεύγουσα είχε στην πραγματικότητα παρασταθεί. Εκείνη της 30 Μαΐου 1991 οφειλόταν -κατ'αυτήν- στην μη παράσταση των δύο διαδίκων και όχι στην αποχή των δικηγόρων. Όσο για τον ισχυρισμό της Κυβέρνησης σύμφωνα με τον οποίο η προσφεύγουσα κατέθεσε την αίτηση αναίρεσής της οκτώ μήνες μετά την απόφαση του Εφετείου, η προσφεύγουσα απαντά ότι είχε ασκήσει το δικαίωμά της μέσα στη νόμιμη προθεσμία, όπως της το παρείχε ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας. Τέλος, ενώπιον του Αρείου Πάγου, οι αναβολές της συζήτησης των 12 Ιανουαρίου και 26 Οκτωβρίου 1994 οφείλονταν -κατ'αυτήν- στο γεγονός ότι ο εισηγητής δικαστής δεν είχε ακόμη καταθέσει την εισήγησή του.

A. Περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη

22. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διαδικασία άρχισε στις 10 Νοεμβρίου 1987, με την εισαγωγή της δίκης ενώπιον του Πρωτοδικείου της Αθήνας, και έληξε στις 25 Σεπτεμβρίου 1997, με την καθαρογραφή της απόφασης του Αρείου Πάγου. Κάλυψε επομένως μία περίοδο εννέα ετών, δέκα μηνών και δεκαπέντε

ημερών.

B. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

23. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μίας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από τη νομολογία του, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών. Επίσης, μόνον οι καθυστερήσεις που είναι καταλογιστέες στις αρμόδιες δικαστικές αρχές μπορούν να οδηγήσουν στη διαπίστωση μίας υπέρβασης της εύλογης προθεσμίας που αντίκειται στη Σύμβαση. Ακόμη και στα νομικά συστήματα που καθιερώνουν την αρχή της διεξαγωγής της δίκης από τους διαδίκους, η συμπεριφορά των ενδιαφερομένων δεν απαλλάσσει τους δικαστές από την υποχρέωση να εξασφαλίζουν την απαιτούμενη από το άρθρο 6 § 1 ταχύτητα (απόφαση *Παφίτης και άλλοι κατά Ελλάδα* της 26 Φεβρουαρίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-I, σελ. 458, § 93).

24. Όπως και η Κυβέρνηση, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου της Αθήνας διεξήχθη με ταχύτητα. Εν τούτοις, και ανεξάρτητα από τις ημερομηνίες κατά τις οποίες η ποροσφεύγουσα άσκησε την έφεση και την αναίρεσή της, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διαδικασία ενώπιον του Εφετείου διήρκεσε δύο χρόνια και επτά μήνες περίπου (από τις 14 Δεκεμβρίου 1989 μέχρι τις 3 Ιουνίου 1992) και εκείνη ενώπιον του Αρείου Πάγου, τέσσερα χρόνια, επτά μήνες και επτά ημέρες (από τις 18 Φεβρουαρίου 1993 μέχρι τις 25 Σεπτεμβρίου 1997). Προς τούτο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει

ότι στην υπόθεση Παπαγεωργίου κατά Ελλάδας (απόφαση της 22 Οκτωβρίου 1997, *Recueil* 1997-VI, σελ. 2290-2291, §§ 47-49) είχε κρίνει ότι μία διαδικασία που διήρκεσε δύο χρόνια και οκτώ μήνες ενώπιον του Αρείου Πάγου δεν μπορούσε να θεωρηθεί εύλογη με την έννοια του άρθρου 6 § 1. Ομως, εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η συζήτηση ενώπιον του Αρείου Πάγου αναβλήθηκε δύο φορές για μεγάλα διαστήματα γιατί ο εισηγητής δικαστής δεν είχε ετοιμάσει την εισήγησή του και η καθαρογραφή της απόφασης απαίτησε περισσότερους από τρεις μήνες. Μία τέτοια καθυστέρηση της διαδικασίας ενώπιον του Αρείου Πάγου, σε συνδυασμό με την συνολική διάρκεια της διαδικασίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί εύλογη κατά την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

25. Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου αυτού.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

26. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης :

“Αν το Δικαστήριο αποφανθεί ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την μερική μόνον απόσβεση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία εύλογη αποζημίωση.”

A. Ζημία

27. Για υλική ζημία, η προσφεύγουσα ζητεί 300.000.000 δραχμές. Ο ιδιοκτήτης της προσφεύγουσας υποστηρίζει ότι είχε

συστήσει μία ακμάζουσα επιχείρηση στο Λονδίνο και ότι, εξαιτίας των δικαστικών διαδικασιών, υποχρεώθηκε να ταξιδεύει ασταμάτητα στην Ελλάδα, γεγονός που προκάλεσε την πτώχευση της επιχείρησής του. Η μακρά διάρκεια της διαδικασίας επέφερε επίσης κεφαλαιοποίηση των τόκων των δανείων του, κατά τρόπο ώστε το οφειλόμενο από τον αιτούντα ποσό ανήλθε -κατ'αυτόν- στις 1.500.000.000 δραχμές.

28. Η προσφεύγουσα ζητεί επίσης 50.000.000 δραχμές για ηθική βλάβη. Ο ιδιοκτήτης της προσφεύγουσας ισχυρίζεται ότι η επίδικη διαδικασία έπληξε την επαγγελματική φήμη του και είχε σοβαρές συνέπειες για την υγεία του και την υγεία της κόρης του.

29. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα αιτήματα της προσφεύγουσας είναι υπερβολικά και δεν έχουν καμία αιτιώδη συνάφεια με την επικαλούμενη παραβίαση της "εύλογης προθεσμίας". Υπογραμμίζει εξάλλου ότι η παρουσία του ιδιοκτήτη της προσφεύγουσας στην Αθήνα δεν επιβαλλόταν καθόλου γιατί τον εκπροσωπούσε ένας δικηγόρος.

30. Το Δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και της επικαλούμενης υλικής ζημίας και απορρίπτει το αίτημα αυτό. Αντιθέτως, το Δικαστήριο θεωρεί ότι πρέπει να επιδικάσει στην προσφεύγουσα 2.000.000 δραχμές για ηθική βλάβη.

B. Εξοδα και δικαστική δαπάνη

31. Για αμοιβές δικηγόρων, η προσφεύγουσα ζητεί τουλάχιστον 10.705.000 δραχμές. Το ποσό αυτό υπολογίστηκε σύμφωνα με τους σχετικούς εθνικούς πίνακες, και ειδικότερα με το νομοθετικό διάταγμα 3026/1954 με το οποίο θεσπίστηκε ο

κώδικας των δικηγόρων, και κατ'αναλογία των διεκδικούμενων ποσών για υλική ζημία. Για δικαστικά έξοδα, ζητεί εξάλλου 705.000 δραχμές.

31. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει άποψη ότι τα έξοδα που προκλήθηκαν από τις επίδικες διαδικασίες δεν έχουν καμία σχέση με την επικαλούμενη παραβίαση.

32. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι κατά πάγια νομολογία του οι κανόνες της εσωτερικής πρακτικής δεν επιβάλλονται στο Δικαστήριο για τον συγκεκριμένο τομέα (απόφαση *Παπαμιχαλόπουλος και λοιποί κατά Ελλάδα* της 31 Οκτωβρίου 1995 (άρθρο 50), série A no. 330-B, § 47). Εν τούτοις, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η διάρκεια μίας διαδικασίας μπορεί να αυξήσει τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη του προσφεύγοντος στην Ελλάδα (απόφαση *Caruano κατά Ιταλίας* της 27 Ιουνίου 1987, série A no. 119-A, § 37). Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, όπως επιβάλλει το άρθρο 41 της Σύμβασης, το Δικαστήριο επιδικάζει στην προσφευγούσα 2.000.000 δραχμές για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη του ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και αυτού του Στρασβούργου.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

34. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει το Δικαστήριο, το νόμιμο επιτόκιο που εφαρμόζεται στην Ελλάδα κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης ήταν 6 % κατ'έτος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της

Σύμβασης.

2. Ορίζει
- α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, τα ακόλουθα ποσά :
- i. 2.000.000 (δύο εκατομμύρια) δραχμές για ηθική βλάβη,
- ii. 2.000.000 (δύο εκατομμύρια) δραχμές για δικαστικά έξοδα και δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού το οποίο μπορεί να οφείλεται για φόρο προστιθέμενης αξίας,
- β) ότι τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν κατά τον απλό τόκο με επιτόκιο 6% κατ'έτος από τη λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την εξόφληση.
3. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης αποζημίωσης κατά τα επιπλέον ποσά.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 29 Μαρτίου 2001 κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)
Erik FRIBERGH
Γραμματέας

(υπογραφή)
Andras BAKA
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 27 Ιουλίου 2001

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρούτσόπουλος